

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL

*Text tradus și redactat de Direcția Generală Agent Guvernamental.
Poate fi supus revizuirii redacționale.*

SECȚIUNEA A DOUA

CAUZA MANOLI c. REPUBLICII MOLDOVA

(Cererea nr. 56875/11)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

28 Februarie 2017

*Hotărârea va deveni definitivă în condițiile stabilite de Articolul 44 § 2 din
Convenție. Poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Manoli c. Republicii Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Doua), întrunită într-o Cameră compusă din:

Işıl Karakaş, *Preşedinte*,

Julia Laffranque,

Nebojša Vučinić,

Paul Lemmens,

Valeriu Griţco,

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbro, *judcători*,

şi Stanley Naismith, *greşierul secţiunii*,

Deliberând la 31 ianuarie 2017, în şedinţa închisă

Pronunţă următoarele hotărâre, care a fost adoptată la aceeaşi dată:

PROCEDURĂ

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 56875/11) împotriva Republicii Moldova, depusă la Curte la 17 august 2017, în baza articolului 34 al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale (“Convenţia”) de către un cetăţean moldovean, dl Radu Manoli (“reclamantul”).

2. Reclamantul, care a beneficiat de asistenţa juridică, a fost reprezentat de dl I. Bosîi, avocat care practică în Chişinău. Guvernul Republicii Moldova (“Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl. L. Apostol.

3. Reclamantul a pretins, în particular, că procesul penal pornit împotriva sa a fost unul inequitabil, în conformitate cu articolul 6 § 1 din Convenţie.

4. La 10 aprilie 2012 cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANŢELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1984 şi locuieşte în Boscana.

6. La data evenimentelor reclamantul activa în calitate de poliţist. În decembrie 2006 el împreună cu un alt ofiţer poliţie, V.G. au reţinut doi bănuţi (A.C. şi A.V.) în stradă şi i-au transportat la un comisariat de poliţie. Întrucât una din persoanele bănuite a opus rezistenţă în timpul reţinerii, poliştii au aplicat forţa pentru a-l face să urce în automobil. La comisariatul de poliţie unul dintre polişti l-ar fi lovit pe unul dintre bănuţi în piept. Ulterior, ambii polişti au fost acuzaţi de maltratarea acestor persoane.

7. Conform declarațiilor făcute de victime în fața procurorilor, doar polițistul V.G. l-a maltratat pe A.C. aplicându-i lovituri în piept în comisariatul de poliție. Prin urmare, la 24 septembrie 2017 acuzațiile la adresa reclamantului au fost retrase. Totuși, la 24 septembrie 2007 decizia a fost anulată și reclamantul a fost acuzat repetat de maltratarea uneia dintre victime în timpul arestării.

8. În cadrul procedurilor judiciare, cele două victime au afirmat că au fost abordați în stradă de doi polițiști care le-au cerut să-i urmeze până la comisariatul de poliție. Întrucât una din victime (A.V.) a opus rezistență în timpul reținerii, polițiștii au recurs la aplicare forței pentru a-l face să urce în automobil. Potrivit declarațiilor unor martori, victimele erau în stare de ebrietate. Unul dintre martori a declarat că A.V., care este o persoană de o statură înaltă și o constituție fizică robustă a refuzat să se urce în automobil. Polițiștii l-au încătușat și au fost nevoiți să-i aplice lovituri în regiunea abdomenului pentru a-l obliga să se urce în vehicul. Aparent, A.V. nu a suferit nici o leziune. A.V. a afirmat că polițiștii au continuat să îi lovească pe amândoi, chiar după ce ei (victimele) au urcat în mașina de poliție. A.C. nu a confirmat această declarație. Potrivit victimelor, polițiștii le-au confiscat unele obiecte personale, inclusiv portmoneele lor, imediat după arest.

9. La comisariatul de poliție obiectele personale au fost restituite victimelor. Potrivit A.C., după verificarea portmoneului, el a observat, că banii lipseau. El l-a întrebat pe V.G. unde sunt banii, dar în loc de răspuns, el a primit o lovitură cu piciorul în piept. De asemenea, V.G. l-a lovit și pe A.V.. Ulterior A.C. a descoperit că avea o nervură fracturată, ca urmare a loviturii.

10. Pe parcursul desfășurării procesului judiciar A.V. a făcut două declarații diferite și contradictorii. Inițial el a afirmat că atât reclamantul, ci și V.G. i-au aplicat lovituri la comisariatul de poliție, atunci când el a întrebat unde sunt portmoneul și documentele, însă, ulterior a declarat că doar V.G. l-ar fi lovit, utilizând un automat în acest scop. Mai mult, el a susținut că nu a depus o plângere penală oficială cu privire la pretinsa maltratare și că a fost implicat doar ca martor în cadrul procedurii. El a mai declarat că nu-și amintește clar ce s-a întâmplat, din cauza stării lui avansate de ebrietate.

11. În hotărârea din 21 mai 2009 Judecătoria sectorului Buiucani a constatat că polițiștii au aplicat forța în timpul arestului, dar forța nu a fost disproporțională în circumstanțele respective. Prin această hotărâre atât reclamantul cât și V.G. au fost achitați pe episodul dat. În privința episodului de maltratare la Comisariatul de poliție, instanță de judecată l-a achitat pe reclamant, iar V.G. a fost învinuit de loviturile cu piciorul în pieptul lui A.C. Într-adevăr, în hotărârea în cauză, decizia Curții s-a bazat pe declarațiile victimelor, acuzatului, martorilor și documentele medicale. Procuratura a contestat hotărârea dată.

12. La 18 ianuarie 2010 Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de apel depusă de procuror și a anulat hotărârea primei instanțe. Reclamantul a fost recunoscut vinovat și a primit o pedeapsă cu închisoare pe un termen de trei

ani cu suspendare. Pe parcursul examinării cereri de apel Curtea de Apel Chișinău nu i-a audiat pe bănuți, victime și pe martori în mod repetat, ci doar s-a referit la o serie de declarații oferite de ei anterior în prima instanță. În special, Curtea de Apel a menționat o parte a declarației lui A.V., prin care el i-a acuzat pe ambii polițiști de maltratarea sa în comisariatul de poliție. Restul conținutului declarațiilor lui nu a fost menționat. Bănuții și victimele, de asemenea, le-a fost cerut să precizeze, dacă ei sunt de acord cu apelul procurorului împotriva hotărârii primei instanțe.

13. Reclamantul a depus recurs. În argumentele sale prezentate Curții Supreme, avocatul reclamantului a invocat, *inter alia*, faptul că sentința de condamnare a reclamantului a fost contrar articolului 6 § 1 din Convenție, deoarece Curtea de Apel nici nu a examinat dosarul, nici n-a audiat reclamantul, victima și pe martori în persoană.

14. La 25 februarie 2011 Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului, stabilind că, printre altele, în circumstanțele cauzei, nu a fost necesar ca Curtea de Apel să audieze martorii în mod repetat, deoarece declarațiile lor nu au fost contestate de către inculpați. În ceea ce privește obiecțiilor, că Curtea de apel nu le-a audiat pe inculpații și victimele personal, Curtea Supremă a considerat că doar întrebarea părților pe dosar referitor la acordul sau dezacordul lor cu recursul a fost suficientă pentru asigurarea echității procedurii penale. În plus, Curtea Supremă a argumentat că părțile nu au dorit să furnizeze probe suplimentare.

15. Unul dintre membrii completului de judecată al Curții Supreme și-a exprimat opinia separată, care constă în următoarele: audierea adițională a victimelor și martorilor a fost imperios necesară în fața Curții de Apel. Audierea repetată a fost necesară pentru asigurarea unui proces echitabil. Judecătorul a conchis că procedura nu a fost echitabilă în sensul articolului 6 din Convenție.

16. De asemenea, reclamantul a depus un recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, argumentând că a avut loc o încălcare a articolului 6 din Convenție. Cu toate acestea, la 27 octombrie 2011 Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului.

II. DREPTUL RELEVANT NAȚIONAL

17. În conformitate cu articolul 419 din Codul de Procedura Penală, rejudecare cauzei de către instanță de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță.

18. Hotărârea explicativă a Plenului Curții de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 (în măsura care este relevantă) prevede următoarele:

“Ținând cont de dispozițiile articolului 6 din Convenția Europeană a drepturilor omului, instanța sesizată posterior unei hotărâri de achitare pronunțată de către o primă instanță, nu poate să ceară condamnare imediată fără să audieze inculpatului și examineze probele în mod direct.”

19. Articolul 464¹ din Codul de Procedură Penală prevede posibilitatea de a redeschide procedurilor judiciare la nivel național, în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale a unui reclamant, iar consecințele încălcării Convenției continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

ÎN DREPT

I. ÎNCĂLCARE PRETINSĂ ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

20. Reclamantul s-a plâns că, contrar articolului 6 § 1 din Convenție procesul penal împotriva sa a fost neechitabil, deoarece Curtea de Apel n-a audiat victimele și martorii anterior anulării hotărârii de achitare a acestuia. Articolul 6 § 1 prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

A. Admisibilitatea

21. Guvernul a susținut, că motivul plângerii invocat de către reclamant în fața Curții, nu a fost invocat în apelul ori în recursul depus. De aceea, Guvernul a cerut declararea cererii inadmisibilă datorită neapuizării căilor de atac interne.

22. Curtea notează că, reclamantul nu a depus nici un apel după hotărârea pronunțată în primă instanță, deoarece el a fost achitat. În ceea ce privește procedura în fața Curții Supreme, din materialele cauzei reiese că avocatul reclamantului în observațiile sale a formulat în mod expres o plângere în temeiul articolului 6 al Convenției și că a primit un răspuns la acestea în hotărârile Curții Supreme de Justiție. Prin urmare, obiecția Guvernului de neapuizare a căilor de atac interne trebuie respinsă.

23. Curtea notează că, cererea depusă de către reclamant nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 (a) din Convenție și nu este inadmisibilă din nici un alt motiv. Prin urmare, cererea trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

24. Reclamantul a invocat că, omisiunea Curții Supreme de a audia repetat victimele și inculpatul anterior anulării hotărârii de achitare pronunțată de către prima instanță, astfel acest fapt constituind o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenția.

25. Guvernul a obiectat și a subliniat că părțile au fost audiate în timpul procedurii de apel și au avut șansa de a prezenta noi dovezi dacă ar fi dorit acest lucru.²⁶ Curtea reamintește că modul de aplicare a articolului 6 din Convenție, pentru procedurile în fața curților de apel depinde de caracteristicile procedurilor implicate: e necesar de a lua în considerare totalitatea procedurilor în sistemului juridic național și rolul instanței sesizate în aceasta (a se vedea *Botten c. Norvegia*, 19 februarie 1996, § 39, *Culegerea de hotărâri CEDO 1996-I*). Dacă, instanța sesizată este investită de a examina cazul cu privire la fapte și lege și de a efectua evaluarea completă a chestiunii vinovăției sau nevinovăției reclamantului, în acest caz instanța de judecată sesizată nu poate să stabilească, dacă un proces este sau nu echitabil fără o evaluare directă a probelor (a se vedea *Constantinescu c. Romania*, nr. 2887/95, § 55, CEDO 2000-VIII; *Popovici c. Moldova*, nr. 289/04 și nr. 41194/04, § 68, 27 noiembrie 2007; și *Marcos Barrios c. Spania*, nr. 17122/07, § 32, 21 septembrie 2010).

27. Revenind la faptele prezentei cauze, Curtea notează că Curtea de Apel a considerat reclamantul vinovat de maltratarea A.V. în timpul arestului sau. Curtea de Apel a ajuns la această concluzie bazând-se pe declarațiile victimelor, învinuitului și martorilor în cursul procedurii în fața primei instanțe.

28. Din materialele cauzei rezultă că victimele au făcut declarațiile sale referitor la maltratarea lui A.V. la momentul arestării sale în timpul procedurii în prima instanță. La stadiul de investigare acest acuzații nu au fost făcute, ceea ce a avut în consecință retragerea acuzațiilor la adresa reclamantului (a se vedea la paragraful 7 anterior).

29. De asemenea, se pare că declarațiile victimelor în fața primei instanțe nu erau în totalitate consecvente și că declarațiile lui A.V. erau incoerente. În particular, A.V. A susținut că a fost maltratat înainte și după ce a fost urcat în mașina de poliție, în timp ce A.C. nu a confirmat că presupusa maltratarea a avut loc în mașina de poliție (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Mai mult, la un moment dat, A.V. a declarat că el și A.C. au fost loviți de ambii ofițeri de poliție la secția de poliție, însă mai târziu a susținut că numai V.G. l-a lovit cu un automat. El a mai menționat că nici nu a depus vreo plângere penală împotriva ofițerilor de poliție. În baza afirmațiilor de mai sus, mărturiilor care au confirmat faptul că ofițerii de poliție au folosit forța împotriva lui A.V. când acesta a opus rezistență în timpul arestului, afirmațiile acuzatului și lipsa leziunilor pe corpul lui A.V., primă instanță a concluzionat că în aceste

circumstanțe, forța utilizată de ofițerii de poliție în timpul arestului nu a fost una disproporțională.

30. Guvernul a afirmat că polițiștii acuzați și victimele au fost audiați în cadrul procesului în fața Curții de Apel. Cu toate acestea, din dosar rezultă că polițiștii și victimele au fost interogați cu privire la acordul sau dezacordul său cu apelul depus împotriva hotărârii primei instanțe. Curtea de Apel nu a efectuat o nouă examinare a versiunii evenimentelor prezentate de către victime, polițiștii acuzați sau martori. În schimb, Curtea de Apel și-a întemeiat concluziile referitoare la reclamant, exclusiv în baza declarațiilor oferite de către A.V. în cadrul procedurii în prima instanță, unde acesta l-a acuzat pe reclamant de aplicarea nejustificată a forței contra sa. Restul declarațiilor făcute de A.V. au fost ignorate. Nu este nici o explicație în hotărârea Curții de Apel din ce motiv decizia s-a bazat anume pe aceasta parte din declarațiile lui A.V.. În mod similar, nu este nici o explicație referitor la inconsecvența declarațiilor lui A.C. și A.V. privind forța utilizată de către polițiștii în timpul arestării lui A.C. și a lui A.V..

31. În acest context, Curtea notează că modul în care Curtea de Apel Chișinău a efectuat procedura pare să fie contrară dispozițiilor articolului 419 din Codul de Procedură Penală (a se vedea paragraful 17 de mai sus) și recomandărilor Plenului Curții Supreme de Justiție (a se vedea paragraful 18 de mai sus).

32. Având în vedere ceea ce era important pentru reclamant, Curtea nu este convinsă că chestiunile asupra cărora Curtea de Apel trebuia să se pronunțe, atunci când l-a condamnat pe reclamantul - și, astfel, anulând hotărârea de achitare a acestuia de către prima instanță – ar putea fi examinate în mod corespunzător, ca o chestiune de proces echitabil, fără directă apreciere a probelor. Curtea consideră că cei care au responsabilitatea de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea acestora (a se vedea, *a contrario*, *Kashlev c. Estonia*, nr. 22574/08, §§ 48-50, 26 aprilie 2016). Evaluarea credibilității este o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin audierea unei înregistrări a declarațiilor, chiar și mai mult decât atât, atunci când doar unele dintre declarații sunt luate în considerare. Desigur, există cazuri când este imposibilă audierea personală a unor participanți în proces, de exemplu, dacă el sau ea a decedat, sau în scopul de a proteja dreptul martorului de a nu se incrimina pe sine însuși (a se vedea *Craxi c. Italia (nr.1)*, nr. 34896/97, § 86, 5 decembrie 2002, și *Dan c. Moldova*, nr. 8999/07, § 33, 5 iulie 2011). Cu toate acestea, nu este vorba de o situație similară celei din prezenta cauză.

33. În lumina celor expuse, Curtea consideră că condamnarea reclamantului, fără o audiere repetată a victimelor, învinuiților sau martorilor, după ce a fost achitat de prima instanță, a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 § 1 din Convenție.

34. Astfel, a existat o violare a articolului 6 § 1 din Convenție.

II. APLICAREA ARTICOLULUI 41 din Convenție

34. Articolul 41 al convenției prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

35. Reclamantul a pretins 5,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral în rezultatul încălcării drepturilor sale garantate de Convenție.

36. Guvernul a obiectat și a solicitat Curții respingerea cererii de reparare a prejudiciului moral ca nefondată.

37. Curtea consideră că încălcarea dreptului reclamantului la un proces echitabil trebuie să îi fi provocat un anumit grad de stres și frustrare. Efectuând o evaluare echitabilă, ea acordă reclamantului EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

38. În plus, Curtea reamintește că similar prezentei cauze, atunci când o persoană este condamnată în cadrul procedurilor interne, care nu sunt conforme cerințelor unui proces echitabil, unui proces nou sau unei redeschideri a procesului la nivel național la solicitarea persoanei interesate, constituie o modalitate corespunzătoare de a remedia încălcarea (a se vedea *Gençel c. Turcia*, nr. 53431/99, § 27, 23 octombrie 2003, și *Tahir Duran c. Turcia*, nr. 40997/98, § 23, 29 ianuarie 2004). În acest context Curtea notează că articolul 464¹ din Codul de procedură penală al Republicii Moldova prevede posibilitatea rejudecării sau redeschiderii procedurilor interne în cazul în care Curtea a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale reclamantului (a se vedea *Flueraș v. România*, nr. 17520/04, § 70, 9 aprilie 2013 și *Hanu v. România*, nr. 10890/04, § 50, 4 iunie 2013).

B. Costuri și cheltuieli

39. De asemenea, reclamantul a pretins EUR 2,807 pentru costurile și cheltuielile suportate în fața instanțelor naționale și în fața Curții. Dumnealui a prezentat un pontaj detaliat.

40. Guvernul a contestat această sumă de bani și a considerat-o excesivă și nefondată.

41. Conform jurisprudenței Curții fiecare reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai în măsura în care s-a demonstrat că acestea au fost efectuate în mod real și necesar, și sunt rezonabile din punct de vedere al cuantumului. În prezentă cauză, ținând cont de baza

documentelor aflate la dispoziție Curții și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră că este rezonabil de a acorda suma pretinsă în întregime.

C. Penalități de întârziere

42. Curtea consideră oportun ca penalitățile de întârziere să fie calculate reieșind din rata minimă de împrumut a Băncii Centrale Europene, la care se vor adăuga trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA:

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște*, că a existat o violare a articolului 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*:
  - (a) că Statul respondent trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, convertite în moneda Statului respondent, conform ratei aplicabile la data decontării:
    - (i) EUR 2,000 (două mii de euro), cu titlu de prejudiciu moral, plus toate taxele care pot fi percepute;
    - (ii) EUR 2,807 (două mii opt sute șapte de euro), cu titlu de costuri și cheltuieli, plus toate taxele care pot fi percepute de către reclamant;
  - (b) la expirarea celor trei luni menționate mai sus, până la executarea hotărârii, urmează a fi plătită o penalitate la suma de mai sus, egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
4. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului în ce privește satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 28 februarie 2016, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Işıl Karakaş
Preşedinte